

pontot az arculat terén látom. A piacon meg kell felelni a marketing és reklám szakma igényeinek, ennek megfelelően komoly arculatváltáson esik át a zenekar, a logó frissítésétől kezdve a honlap átalakításáig. Ezentúl a honlapon keresztül – elsősorban az osztrák közönség igényeinek megfelelően – bankkártyával is lehet majd jegyet váltani a koncertjeinkre. Létezik egy állandó vendégkarmesteri cím az együttesnél, amelyet egy karmester hölgy, Hermine Pack tölt be, akinek révén megszokozódnak az

osztrák fellépéseink. A tőlünk tíz kilométerre fekvő Burgenland az egyetlen olyan tartomány Ausztriában, amelynek nincs saját zenekara. Bár a jövő szezonra már kivitelezhetetlen volt, határozott célom, hogy a jövőben kialakítsunk egy bérletet az ottani közönség megszólítására. Vagy a Bartók teremben elhangzó műsorunkat játszunk el ismét más helyszíneken, vagy egy külön bérletet indítunk akár több burgenlandi településen, sőt, még Steiermark területén is. Esetünkben fontos szempont lehet, hogy

sem szállásköltséggel, sem különösebben magas utazási költséggel nem kell számolniuk majd meghívóinknak. Remélem, hogy mihamarabb sikerül megtalálnunk zeneigazgatónk utódát, és a „leépítéses, lemondós” zaklatott időszakot egy rendezett, nyugodt, a fő prioritásunkra, a művészi munkára fókuszáló, épülő korszak követi. A magam részéről mindent megteszek e cél elérése érdekében.

Bilkei Éva

Új próbateremben a Dohnányi Zenekar

„Fel kellene engedni a villamosra az új felszállókat is...”

Hollerung Gábor is örül az új próbateremnek

A levegőben még festékszag terjeng, az új ablakokat színes ragasztócsíkok foglalják keretbe. A termék többsége még üresen áll, s a legnagyobb helyiségben is csak székek sorakoznak, de a Budafoki Dohnányi Zenekar már megtartotta első próbáját újonnan elkészült otthonában. Sok év után talált állandó próbahelyre az együttes. A Kerepesi úti épület korábban használaton kívüli ebédlő volt, amely egy esztendő kemény munka árán lett muzsikálásra alkalmas helyszín. Az együttes zeneigazgató-karmestere, Hollerung Gábor az otthon-építés nehézségei mellett a következő szezonról és az előadó-művészeti törvény hatásairól is mesélt.

I Úgy ballom, Ön irányította a munkát is, amelynek során a honvédségi, üresen álló ebédlőből próbaterem lett. Nem is tudtam, hogy egy karmesternek az átépítéshez is értenie kell...

Ma már mindenesnek kell lenni. Én is az vagyok. Napjainkban az már kevés, hogy valaki irányítja az együttest és dirigálja a hangversenyeket. A fund raising-gel is foglalkozni kell, ha valaki erre nem hajlandó, azt pl. a tengerentúlon már nem is alkalmazzák. Annak viszont, hogy belefolytam az átépítésbe, meg volt az az előnye, hogy így valóban

olyan lett a próbatermünk, amilyenek elképzeltük. Persze, muszáj volt azért néhány dologban kompromisszumokat kötnünk, hiszen az átalakítás hatalmas költségekkel járt, még úgy is, hogy a legtöbb esetben próbáltunk olcsóbb megoldást választani. Az épületet tíz esztendőre béreljük, s ebből az átalakítással már eltelt több mint egy esztendő... Nagy boldogság viszont, hogy végre megtarthattuk itt, a Kerepesi úton, az első zenekari próbát. A saját próbatermet már három-négy esztendővel ezelőtt megígérttem az együttesnek... Ebben a helyiségben

most már akár kórossal együtt is tudunk dolgozni. Akad azért még néhány tennivalónk, hiszen az akusztika miatt szükség van még függönyökre, s egy nagy drapériára is...

I Hogyan sikerült előteremteni minderre a pénzt?

Kaptunk támogatást az Oktatási és Kulturális Minisztériumtól, emellett a Budafoki Önkormányzat is adott hozzá pénzt. Maga a felújítás több száz millióba került volna, ehhez képest azonban jóval alacsonyabb összegből elvégeztünk mindent.

Ebedlőből próbaterem

■ Hol muzsikált eddig az együttes?

A Rottenbilller utcában, ahol a Talentum Kulturális Fórum van. Ez a terem az Akadémiai Kórus otthona, azt az együttest már három évtizede vezetem, a Dohnányihoz később, csak 1989-ben érkeztem... Nagyon jó, hogy itt végre nem kell a termen osztozkodni, egy másik együtteshez alkalmazkodni, és a szólampróbáknak is van külön helyük. Ezek a helyiségek a földszinten helyezkednek el, az emeleten pedig az irodák kaptak helyet. Lassan kezdünk be rendezkedni.

■ A kórus is fontos szerepet kapott abban, hogy megteremtse a Dohnányi Zenekar közönségét...

Mára azonban már megszületett az együttes törzsközönsége is. De valóban, a kialakításában a kórusnak jelentős szerepe volt. Arra egyébként kimondottan büszke vagyok, hogy a nézőink közül sokan az egykori kórustagjaim gyermekei. A közönségnevelés ugyanis a kezdetektől fogva jelentős figyelmet kapott nálunk. Ahogy azt is nagy eredménynek érzem, hogy a kórus – a tagjai közül sokaknak – életre szóló kötődést jelent. S ez azért is lényeges, mert ma is az a jellemző, hogy a komolyzenei koncerteket az idősebb korosztály látogatja... A Dohnányi Zenekar Megérthető zene sorozatában, a hangversenyek első részében beszélek a művekről, s talán ez is segít abban, hogy több fiatalnak legyen kedve koncertre látogatni. Az, hogy milyen stabil a zenekarunk törzsközönsége, abban is megmutatkozik, hogy az együttesnek 100-200 emberből álló fan clubja is van. Sokan mindenhová, még Zemplénbe is követik a társulatot.

■ Idén is várják a programsorozatra augusztus 7-e és 16-a között az érdeklődőket...

A fesztivál rezidens együttese a Budafoki Dohnányi Zenekar, s olyan neves hazai és nemzetközi művészekkel muzsikálunk együtt, mint Jaakko Ryhänen, világhírű finn basszus, illetve Sümegi Eszter. Velük augusztus 9-én, Sárospatakon egy romantikus operagálán a XIX. századi operairodalom legnépszerűbb áriáit (Verdi, Donizetti, Beethoven) adjuk elő. Augusztus 12-én a nagybőgő Paganinije, az egyiptomi-német Nabil Shehata lesz a zenekar vendége, aki a koncerten szólistaként Koussevitsky elképesztő technikai tudást igénylő nagybőgőversenyét játssza, emellett karmesterként is bemutatkozik. A harmadik estünket én dirigálok, augusztus 14-én, a Disznókő Szőlőbirtok traktorgarázsában olyan népszerű filmzenék csendülnek fel, mint a James Bond, a Harry Potter, a Gladiátor, az Indiana Jones, a Jurassic park, A Karib-tenger kalózai, a Titanic vagy a Rózsaszín párduc. Emellett olyan klasszikus zeneművek is hallhatók, amelyeket filmek betétszámaiként használtak. Ilyen például Elgar: Enigma-variációk (Ausztrália), Sibelius: Finlandia (Die Hard 2), Wagner: A walkűrök lovaglása (Apokalipszis most), Mascagni: Parasztbecsület – Intermezzo (Keresztapa), Csajkovszkij: 1812 (V for vendetta), illetve Händel: Lascia ch'io pianga (Farinelli a kasztrált). Ez is jelzi, a Budafoki Dohnányi Zenekar szereti az izgalmas zenei kirándulásokat.

■ A következő szezonban Önök hogyan pótolják a Zeneakadémiát?

Mi is az Olasz Intézetet választottuk, ami bár remek helyszín, sajnos azonban míg a Zeneakadémiára 950-en fértek be, addig ebbe a terembe csupán 600-an. Ez bennünket azért is állít nehéz helyzet elé, mert a költségvetésünk egyharmadát a bevételből kell előteremtünk... A szokott koncert-

sorozatokkal várjuk egyébként a következő szezonban is a közönséget, lesz Universitas, Megérthető zene, Budafoki Hangversenyesték, a Zeneértő leszek, a Megérthető zene junior, s a jövő évadban is folytatjuk a Rádióval és a Honvéd Férfikkal közös Vox Fortissima sorozatunkat. Különösen szívesen viselem a Honvéd Férfikar sorsát, akik számára ez a sorozat tudásukhoz és rangjukhoz méltó lehetőséget biztosít. A Művészetek Palotájában is koncertezünk, és ismét megrendezzük az Énekel az ország! című sorozatunkat. A sorozatot negyed százada indítottuk, amikor is a budapesti középiskolások vállalkoztak arra, hogy a zeneirodalom nagy oratóriumait együtt elénekeljék. Azután jött az ötlet, hogy mindezt tegyük országossá. Már négy alkalommal szerveztük meg ebben a formában, és a sikert jelzi, hogy az idén 15 város 19 kórusa, mintegy 450 énekes vett részt a projektben, jelentős időbeni és anyagi áldozatot is vállalva. Minél keményebb munkát folytatunk, annál többen jelentkeznek. A hangversenyt egy országos zenei tábor előzi meg, ami igazi családi eseménnyé vált. A tábor ideje alatt zenei óvodát is szervezünk, s amíg a szülők énekelnek, a kicsik is elsajátítanak egy produkciót... Egyébként a betanult művet a felnőttek kórusával a Művészetek Palotájában, telt ház előtt mutattuk be.

■ A gazdasági válság a bérleteladásoknál már érzékelhető volt?

Szerencsére nem fogyott kevesebb bérlet, mint korábban, a bevételünk pedig valamennyivel több is lett, de ez annak köszönhető, hogy kénytelenek voltunk emelni az árat. Ez azért sajnos, nálunk kicsit visszaesésnek számít...

■ Az előadó-művészeti törvény kritériumai alapján állította össze a következő szezont? Sikertült már azt a hangszerparkot megteremtienie, ami komoly gondot jelentett az együttesnek az I. kategóriába kerülésnél?

Nem a kritériumrendszer pontjai, hanem a megszokott metódus alapján terveztem meg a szezont. Most is azt mondom, akad néhány nehezen teljesíthető pontja az I. kategóriának, ilyen például a 22 ezres fizetőnézőszám. Ki lehet számolni, hogy a budafoki, 380 férőhelyes teremben ehhez hány koncert kellene... Egyébként pedig a Klauzál Házban tartott hangversenyekre szóló bérleteket adjuk el elsőként, úgy érzem, a kerület most már egyre inkább büszke a zenekarára. Ez abban is megnyil-

vánul, hogy támogatásként 70 milliót kapunk az önkormányzattól, ami komoly összeg. Ebből a pénzből súlyos milliókat áldoztam a hangszerparkra, és kompromisszumokkal, de maradéktalanul tudtuk teljesíteni az I. kategóriába kerülés feltételeit. Mindez azonban a rendelkezésemre álló 250 millió forintból nem volt egyszerű. Nálunk ugyanis az volt a szokás, hogy a tagok a saját instrumentumaikon muzsikáltak, mert erre futotta... Annak is nagyon örülnék, ha a fizetéseket versenyképesebbé tudnám tenni... A legtöbb zenekarnál jelentősen magasabbak a bérek, mint nálunk. Nem csoda, hogy amikor a Rádiózenekarnál két állást meghirdettek, rengetegen jelentkeztek a státuszokra. Végül két Dohnányis zenész bizonyult a legjobbnak a meghallgatáson...

I Többször hangot adott annak, hogy fenntartásai vannak az előadó-művészeti törvénnyel kapcsolatban...

Igen, mert úgy vélem, lényeges pontjai nincsenek tisztázva. Például az, hogy mi számít koncertnek... Hiszen egy Wagnerestet nem állíthatunk be ugyanolyan értékűnek, mint amikor hárman elmennek játszani egy iskolába... Azt sem tartom igazságosnak, hogy nekem minden kon-

certteremért, még a budafoki teremért is fizetnem kell, míg pl. a vidéki zenekarok legtöbbjének nincs ilyen gondja. Így nagyon egyenlőtlennek tartom a pályát. Úgy vélem, szükség lenne arra, hogy végre ne olyan döntéseket hozzanak, amelyek csak papíron tűnnek jónak... Vagy pl. azzal, hogy előírják a kötelező hangszerparkot, valóban arra ösztönzik az önkormányzatokat, hogy több pénzt adjanak? Ez egy új fenntartó önkormányzat esetében elég valószínűtlen. És tegyük a szívünkre a kezünket: a mai zenekarok hangszerparkja még a rendszerváltás előtti időkből származik, egy azóta alakult, folyamatosan alulfinanszírozott zenekar esetében az esélyegyenlőség látszatáról sem beszélhetünk. Az egész zenekari szakmának az volt az alapvető elvárása az elmúlt évtizedben, hogy az az együttes számít teljes értékű szimfonikus zenekarnak, ahol a tagok legalább 70 fős létszámban főállású zenészek. Mi ezt keserves küzdelem árán elértük. Több mint 80 embernek kell munkát adnom, ez sem egyszerű feladat. Furcsamód a művészeti törvény alapkritériumaiból ez is hiányzik.

I Hol tart most a zenekarépítés folyamatában?

Úgy vélem, mostanra sikerült elérnünk, hogy az együttes igen magas színvonalúvá vált. Ha más zenekarokhoz hasonlóan kapnánk négy-ötszázmillió forintot, hihetetlen teljesítményekre lennénk képesek... Az együttes tehetséges, nagy tudású, lelkes fiatal zenészekből áll, s hogy mennyire magával ragadó a muzsikálásuk, azt talán a közönség visszajelzése is tükrözi. Emellett a vendégművészeink is nagyon dicsérik az együttest. Nem tartozom ugyan azok közé, akik könnyen elégedettek, de tényleg úgy vélem, hatalmas tudás birtokában vannak. Én ezt az értéktérmet egyik módjának tartom. Ezért is tesz szomorúvá, hogy azt érzem, a zenei világban azok, akik már egyszer feljutottak, s ott ülnek a kocsin, nem szívesen engednek fel mást. Pedig fel kellene engedni a vilamosra az új felszállókat is... Én hiszek abban, hogy minden új felszálló, a mi esetünkben az új nemzedék mindenki pozícióját erősítheti azzal, hogy egy gazdagabb, színesebb zenei élet keletkezik, és mindaz az érték, amit az új generáció teremt, jótékonyan hathat az egész zenei élet szemléletére, struktúrájára, adott esetben finanszírozására is. Együtt bizonyosan erősebbek vagyunk.

R. Zs.

„A Wagner-napokról nem tudunk lemondani”

A Művészetek Palotájának sorozata új közreműködőkkel bővül

Nagy sikerrel, táblás házak előtt zajlik a Budapesti Wagner-napok sorozata, s már a jövő évi fesztiválra is árulják a jegyeket. A következő esztendőben gyerekprogrammal és más kísérőrendezvényvel is kiegészül a fesztivál.

A jövő évi programba már a Magyar Állami Operaház Zenekara is bekapcsolódik, s elképzelhető, hogy más együttesekkel is bővül a közreműködők sora.

Csonka András vezérigazgató-helyettes az eredmények, tervek mellett azonban arról is beszámolt, az anyagi megszorítások mennyiben érintik a Művészetek Palotáját.

I Mit tart az idei Wagner-napok legkiemelkedőbb eseményének?

Azt, hogy a siker kitart, hogy mindezt tovább tudjuk csinálni, és nem kellett lemondani a rendezvényt vagy a szereplőket

pénzhiány miatt. Ahogy annak is nagyon örülök, hogy a tavaly nagy sikert aratott, bayreuthi sztár, Linda Watson ismét szerepel a fesztiválon, s mellette idén olyan új művészeket is sikerült elhozni a Budapesti